

FOAIE

пептръ

MIȘTE, MIȘMÎ ȘI LITERATURĂ.

№. 43.

Luni, 25. Octombrie.

1843.

ПАРАЛЕЛИСМЪ.

Дитре лимба ромънъ ши италианъ.*)

Дн пмъръла 53 ал Кзриерълъ ромънск дин апъл 1839 с'а възът зп диалог дитре зп Ромън ши Италиан амъндої сътенї, амъндої фїї аї патърей ши фъръ алте кношцие, декът але обжетелор де зптгїа дитревцигъ. Ачесте дѳъ лимвї саъ маї вине диалекте сзпт зпа, ши п'аъ алтъ деосевїре, декът ачеса че а пзтът фаче кзлтзра дн чеа италианъ прин азторїї сзї, ши прин дрзтъл че аъ лзат еї дн кзлтзра лимвїї попорълъї италиан. Фїреце къ Ромънїї аъ венїт дн Дачїа къ лимба попорълъї италиан, ши деосевїреа пропзнцией че се vede дн деосевїтеле провинциї але Ромънїей саъ Дачїей пз есте алта декът къ колонїле романе дн Дачїа п'аъ фост дин зпа ши ачесаши провинцие а Италией. Кз мзлт маї апроане ам фост пої

мзнтенїї де Молдавї, (къ каре тотд'азна ам фост дн dese комзникациї,) декът Ромънїї дин Маchedonia, ши къ тоате ачестеа vedem дн ачесте дѳъ пороаде маї ачелашїї диалект саъ пропзнцие аспра лзї в, в, m, n, ф, дн г, г, к, gn, х. Нз поате нїменї скоате де ачї, декът къ пороаделе италиене статорнїците дн Молданїа ши Маchedonia, аъ фост саъ дин ачелашїї провинцие а Италией саъ дин провинциї оаре-каре че ворвїа ачелашїї диалект.

Ромънїї дин Маchedonia къ Ромънїї де дїнкоачї де Дзлзре фоарте пзципъ релацие аъ авът дитре сїне, дитгшплърїле лор аъ фост алтеле къ але поастре: не лимба поастръ а пзпздїто чеа славъ ши зпгзреаскъ, не а лор чеа гречеаскъ ши тзрчеаскъ, пої ам прїїмїт лїтерїле слав; еї челе гречедї; шчл. Кз тоате ачестеа vedem къ амъндѳъ пзрциле, дин татъ дн фїїъ аъ пзстрат ачелашїї механїсм ал лимвеї; де знде се vede, къ тоцї къ ачелашїї механїсм аъ венїт дин Италиа, къ о асеменеа лимгъ ворвїа не атгпчї тот породъл Италией (дпкът пептръ чеа че се атїпце де скелетъл лимвеї) ши деосевїреа лимвеї поастре де чеа де атгпчї а Италией, пз есте алта декът чеа че аъ пзтът адзче нїще префачерї де дѳъ мїї де апї

*) Дндатъ дела епїреа пзрцей I-еа а ачествї паралелисм ал Длзї Ioan Eliad дн Кзриерълъ сзъ де амве, секселе, стам ши пої гата а'л репзвлїка; лїпса днсъ де маї мзлтє лїтере латїне, фзкзте апзте пептръ ортографїе латїно-ромънъ, не опрї дела дшплїнїреа воїнцей поастре ши пзпъ дн ачест чеас.

Редакторъ фоеїей.

ѣи характер deosevit. — Че къшзпъ скърсоареа ми пѣ алтъ воалъ, пѣ не есте дпкъ vine кзпоскѣт, дестѣл къ ачеаста се паще де аколо, къчи слъвндѣсе маделе прип тѣлта тѣнкаре де поаме акре некоапте, прип сълатъ, краставеді ш. а. ші речнд трѣпѣл, се продѣче о стоарчере не фіреаскъ, каре се пѣмеще врдинареа, саѣ скърсоареа. Адекъ дакъ ачеаста стоарчере се паще дп маделе съвдирі ші пѣ есте аша дѣрероасъ, еа се пѣмеще врдинаре, іаръ дакъ се паще дп маделе гроасе къ дѣрері, пе към леам дескріс, атѣпчае еа се пѣмеще скърсоаре. Причина пептрѣ че се паще аічеа врдинареа ші коло скърсоареа пѣ се ші.

Причиниле де къпетение даръ, каре продѣк скърсоареа сѣнт тѣлта тѣнкаре де поаме некоапте, де сълатъ (лъптѣкъ), де крастведі ші речеала, маі вѣртос а фоалелѣ. Де аічеа вшор се vede, де че стѣпѣмеще ачеаста воалъ маі тѣлт дп вара коаптъ ші тоампа. Къчи адекъ акѣта маі вшор се пот речі маделе. Оамепі лѣкръ тоатъ зіоа дп арderea соарелѣ аконерісі де сѣдорі, апоі лѣжндѣсе де лѣврѣ се трѣптеск остепісі пе іаръ вѣрде, саѣ пе пѣтѣлт жілав, ші аша авѣрїмеа пелеі, ші сѣдоареа къ атѣта маі вшор даѣ дндѣрѣпт, къ кѣт пощїле дѣпъ аша о зі фервїнте сѣнт маі речі ші оамепі прип тѣлтъ сѣдоаре маі сїмдїторі. Апоі аша дптрѣжтѣндѣсе маделе, се продѣче тревѣнѣа а ешї де тѣлте орї ле скамп, каре ешїре есте къ атѣта маі дѣрероасъ, къ кѣт дешартъ маі пѣдїп; ші аша маі пре вртѣ се дешартъ прип тѣлтъ скрѣтере пѣмаі тѣк ші сѣпѣе. — Де аічеа пѣмеле де скърсоаре альъ ші ронїе,

адекъ дѣпъ към сѣ стоарче пѣмаі тѣк саѣ ші сѣпѣе.

Спре пѣзїреа даръ де ачеаста воалъ, пѣ авем алта де тревѣнѣъ, декѣт а не фери де прїчїнїле, прип каре се паще воала, адекъ а пѣ тѣнка поаме пе коапте, саѣ ші коапте фѣрѣ къмпѣт, апїждереа ші краставеді ші сълатъ. Съ пе пѣзїп де тѣнкѣрї грасе, гредоасъ, іаръ маі вѣртос де речеалъ; аша дар пѣ есте vine а дѣрмі дескоперісі пе пѣтѣлт вмед, пе іаръ вѣрде, внде траѣе вѣптѣл, маі вѣртос тревѣе пѣзїт vine фоалеле, каре маі вшор речеше. Чїне аре stomach маі слав, ачела сѣ се пѣзеаскъ къ тотѣл де тѣнкареа лѣкрѣрїлор маі сѣс арѣтате, саѣ сѣ беа дѣпъ дѣпселе ѣп пѣхарел де ракіѣ.

Дакъ дпсѣ лѣпгъ тоатъ паза тот с'ар паще воала, атѣпчае тревѣе де лок ла дпченѣт пѣдѣшїтѣ. Спре ачест скоп есте маі вѣп леак вѣрсареа саѣ вомѣтѣл; ачеста іаръ дп пѣтем продѣче прип вртѣтоареле мїжлоаче фоарте потрївїте, адекъ 20 де гревѣе де рѣдѣчїпъ де вомѣт, 1 гревѣ де пїатрѣ де вомѣт, ші ѣп dram де зѣхар аль, местекате ла оалатъ ші фѣкѣте дп праф. Ачеста праф тревѣе дппѣрѣдїт дп треї асеменеа пѣрді, дїп каре ѣпа тревѣе датъ де лок; алта дѣпъ $\frac{1}{4}$ де чеас, дакъ пѣ ар врта вѣрсаре, а треїа іаръшї дѣпъ $\frac{1}{4}$ де чеас, дакъ пѣ ар фї вѣрсат дестѣл волнавѣл де челе дїптїе. — Есте де лїпсѣ, ка сѣ вѣрсе волнавѣл варем де треї саѣ патрѣ орї. Дакъ волнавѣл ар вѣрса греѣ, атѣпчае тревѣе вшорат прип вѣре де апъ кълдѣдѣъ, дпсѣ пѣдїпъ, пѣмаі дѣъ треї лїпгѣрї де одатъ. — Ачеста мїжлок лѣжїтор пѣ пѣмаі дешартъ тоате дїп stomach ші дїп

маделе свѣдирі, чи скѣтрѣнд трѣпѣл іаръші адъче авѣрїмеа пелеї шї сѣдорїле дндѣрѣнт, шї прїп днтѣрѣтареа че о фаче дп стомах, рѣдікѣ зшор шї де гравъ днтѣрѣтѣчїзнеа дїп мауѣл грос, шї аша іаръші пѣне тоате дп асеменеа кѣмпѣтаре. Пентрѣ ачееа днтрѣвѣїндареа ачестѣї пѣлт фолосїтор мїжлок, тревѣ тѣрѣїніт пѣмаї атѣпчеа, дакѣ чїнева ар авеа сѣрпѣтѣрѣ, саѣ вѣтѣтаре, шї ар скѣїпї сѣпѣце. — Дѣпѣ вѣрсае съ пѣ се рѣдїче волнавѣл де лок дїп пат, чї съ ацѣпте сѣдоареа че тревѣ днкѣ зшоратѣ прїп вере де чеїз де сок, каре аша тревѣ гѣтїт: пѣне днтр'о олчїкѣ флорї де сок кѣт поцї лѣа кѣ треї децѣте, тоарпѣ песте дѣпселе апѣ фервѣнд шї астѣпѣ олчїка. Ачеста дндѣлчїт шї стрекѣрат дѣл волнавѣлї сѣл веа кѣлѣдѣ.

Дѣпѣче прїп ачеста леак саѣ пѣдѣшїт воала ла днчѣпѣт, ва фї фоарте вїне а веа шї кѣте пѣдїптїкѣ днтѣреалѣ моїатѣ дп апѣ, шї а лѣа шї клїстїре де сѣтѣпѣдѣ де іп фоартѣ. Іарѣ пе фоале дп локѣл, знде маї таре доаре, тревѣ пѣс о весїкатоаре, шї лѣсатѣ се трагѣ венїкѣ (адекѣ а лѣа дїп апотїкѣ де 6 кр. вїсїкатор шї ал днтїнде пе зп петек ка талерѣл де таре, шї ал пѣне пе локѣл чел маї дѣрерос), есте вѣп шї хреапѣл рас ал пѣне песте партеа дѣрероасѣ.

Мѣпкѣрїле волнавѣлї се фїе зшоаре, замѣ де арпѣкашѣ, де зрез, днсѣ пѣ гра сѣ, сѣ веа замѣ де орз, саѣ де овѣс, саѣ де рѣдѣчїпѣ де салеп (адекѣ а лѣа дїп спѣдерїе де 6 кр. салеп шї а пѣнѣ дїнтрѣпса кѣт поцї лѣа кѣ вѣрфѣл кѣцїтѣлѣї днтр'о олчїкѣ де зп пѣтрар (сатлїк) сѣ фоарѣвѣ кѣ апѣ, шї апої а веа ачееа апѣ).

— Odaia (каса), дп каре заче волнавѣл сѣ фїе кѣратѣ, дешертѣрїле тревѣ де лок скоасе афарѣ шї днгронате, ка сѣ пѣ днпѣтѣ локѣл, дп касѣ тревѣ адеце орї а фѣмат кѣ борвоане де брѣзїшор (кропвет) шї каса аерїсїтѣ прїп дешкїдереа ферестїлор шї а зшеї. Волнавѣл сѣ се пѣзеаскѣ а ешї десѣрѣкат афарѣ, маї вѣртос кѣнд есте асѣдат, каса сѣ фїе тоампа, кѣнд е маї фрїг, чева днкѣлїтѣ.

Дѣпѣче саѣ рѣдїкат волнавѣл, сѣ се пѣзеаскѣ днкѣ о време де мѣпкѣрї гра сѣ, де поаме, лапте акрѣ, зарѣ, краста вѣцї ш. а., іарѣ маї вѣртос де речеалѣ. Акѣта есте вѣп шї кѣте зп пахар де вїп рошѣ некїз.

Кѣте одатѣ домпѣще ачѣаста воалѣ епїдемїчеще, адекѣ таре лѣцїтѣ, маї вѣртос дп четѣцї днкїсе, дп лагере, днтре солдацї кѣнд лѣкѣсѣк сѣвт черѣ слобод, дп плої ш. а. шї капѣтѣ зп карактер пѣтред, каре се поате фаче шї лїпїчїос. Аша епїдемїе аѣ фост ла а. 1813 днтре солдацїї франгозѣцїї дп Саксонїа. Шї пе сате, каре сѣпт околїте де вѣлцї шї де пѣдѣрї марї, дакѣ аѣ фост вара преа кѣлѣдроасѣ се десвоалѣтѣ тоампа авѣрїмї прїмеждїоасе, моїмоасе шї продѣк ачѣаста воала дп таре град.

Прафѣл маї сѣс арѣтат се прѣскрїе дп спѣдерїе аша:

Rp. Pulv. Rad. Ipecacuan:
gran. viginti.

— Tart. Emetici
gran. unum.

— Sach. Albi
drach. unam.

M. F. pulv. aequabil: D. ad chartam.

Dr. Vasıç.

ни дитревѣнца де пѣминативъ, ка сѣнгѣръ
 дн старе, кѣ каре съ пѣтем пѣми саѣ а
 днфѣдѣша о idee оаре-каре ла чеа дѣп-
 тѣѣ а еї исѣре дн сѣмѣрѣле омѣлѣ; ка
 сѣнгѣръ ни адеѣратъ номинативъ. Че пе-
 дѣкъ оаре ар адѣче днцелесѣлѣ кѣнд, ви-
 индѣ-ле дн кап скрѣиторѣмор ромѣни дн зѣоа
 де астѣлѣ съ се ѣа дѣпъ лѣмѣле веки ни
 сѣшнѣ факъ казѣрѣ, ар траѣе рѣдѣчина,
 bonita, дн bonitate, ни ар зѣче ачеаста
 есте о вопѣта днсемпнатъ, ефект ал во-
 нѣтѣдѣї, вопѣтѣдѣї, пе вопѣта, дела во-
 нѣтате? дар алте веакѣрѣ, алте гѣстѣрѣ
 пе времеа кѣлтѣвѣрѣї лѣмѣї латѣне, алте
 веакѣрѣ, алте гѣстѣрѣ дн зѣледе поастре.

Врѣнд а ворѣ деспре матерѣа ни фор-
 ма лѣмѣї ромѣне ни италиѣне, ни арѣ-
 тѣнд пе амѣндѣѣ, п'авем а фаче декѣт
 ѣн вокаѣллар де зѣчерѣ, ни о прескѣртаре
 де граматѣка ачестор дѣѣ лѣмѣї.

Ачеастъ лѣкраре де одатъ кѣ сѣне
 ва арѣта фѣе-кѣрѣїа о idee лѣмѣрѣтѣ де-
 спре фѣреа ни фѣнда Ромѣнѣлѣї, каре, лѣ-
 крѣрѣле патѣреї, лѣкрѣрѣле ал кѣрор фел
 нѣ пере кѣ веакѣрѣле, ел дела днчепѣт
 ле а азѣт дела чеї дѣптѣѣ пѣрѣндѣї аї
 сѣї, карѣї аѣ дескѣлѣкат дн Дачѣа. Вока-
 ѣлларѣл ачеста ва тракта деспре ом, де-
 спре тревѣнѣцеле лѣї, деспре патѣръ ни
 елементе, ни арѣтѣнд кѣ Ромѣнѣл ѣор-
 веѣе ачесанѣї лѣмѣѣ кѣ италианѣл дн лѣ-
 крѣрѣле че нѣчѣ ѣнѣл нѣчѣ алѣл п'аѣ пер-
 дѣт дн vedere, ва да о прѣчѣнѣ а се пѣ-
 теа аѣла ѣсторѣа фѣе-кѣрѣїа зѣчерѣ стрѣїне,
 а кѣрѣа орѣчѣнѣ пѣ се аѣлѣ дн лѣмѣа по-
 норѣлѣї roman. Релѣцѣа Ромѣнѣлѣї дн зѣоа
 де астѣлѣ пѣ есте ачеса кѣ а Ромѣнѣлѣї
 дн тѣмпѣї лѣї Чѣчеро ни Вѣрѣцѣїе; артеле
 аѣ декѣлѣт, меѣщѣнѣгѣрѣле ле а перѣѣт

ни а днѣѣѣат алтеле дела алте пѣдѣї;
 дн номѣнклатѣра ачестор ѣѣжете, Ромѣ-
 нѣл дн зѣоа де астѣлѣ аре алте ворѣе,
 днтревѣнѣцеазъ алте пѣте.

Іар днкѣт пѣнтрѣ форма саѣ грѣма-
 тѣка лѣмѣї Ромѣнѣлор де днкоачѣ де Дѣ-
 пѣре, вѣзѣнд кѣ есте маї тот ачеса кѣ
 а челор дн Macedonia, кѣпоскѣнд вогѣдѣа
 формѣлор спре а да деосевѣте пѣанѣе ѣдеї-
 лор, ни пѣстрареа зпор партѣкѣле ни тер-
 мѣнаѣцѣї, рѣмѣшѣїде а зпѣї лѣмѣе сѣнтѣтѣе
 стрѣнсе ни первоасе; vom vedea кѣ сѣн-
 гѣръ лѣмѣа ромѣнеаскѣ дн тоате лѣмѣїле
 сѣрорѣ де фамѣліа латѣнѣ а пѣстрат маї
 пѣлѣт характерѣл зпѣї лѣмѣї кѣлтѣвате оа-
 ре-кѣнд че'шнѣ а авѣт казѣрѣле сале. Шѣї
 кѣнд Italiana, Франѣеѣа, Спанѣоала, ар фѣї
 авѣт соарта Ромѣнѣї де а рѣмѣнеа пе-
 кѣлтѣвате пѣнѣ астѣлѣї, дн тоате атѣнѣї
 Ромѣна ар фѣї фост чеа маї маре ни маї
 богатѣ. Кѣ тоате кѣ ни астѣлѣї, сѣрорѣле
 сале о днтрѣк дн хаїне іар пѣ дн трѣп.
 Сѣнгѣръ лѣмѣа ромѣнѣл пѣстрѣазъ ни тѣ-
 рѣа, ни сѣмплѣтатеа, ни егалѣтатеа, ни лѣ-
 вертатеа, ни енерѣцѣа лѣмѣї латѣне. Ро-
 мѣнѣї сѣнгѣрѣ маї ворѣеск ни вор ворѣї
 кѣ tu, ни дн пѣмѣтѣр сѣнгѣлар кѣтре а дѣа
 персоанѣ; еї сѣнгѣрѣ аѣ пѣстрат дн ла-
 тѣна деосевѣреа лѣї ал сѣѣ ни ал лѣї, ал
 еї; еї маї аѣ рѣмѣшѣїѣѣ де казѣрѣ ла про-
 пѣте ни ла сѣѣстантѣїѣї ни адѣкѣтѣїѣї фе-
 мѣеѣцѣї; еї сѣнгѣрѣ аѣ о лѣмѣѣ дѣпѣ кѣт
 ам зѣс ни алѣдѣатъ, сѣ поатъ зѣче: оме-
 нѣме ни оменѣре, дѣтпнезеїме ни дѣ-
 тпнезеїре, рекѣпноѣцѣнѣѣ ни рекѣноа-
 щере, зѣгрѣѣѣе, зѣгрѣѣеалъ, зѣгрѣ-
 вѣтате, зѣгрѣѣїме; повѣлѣтате ни по-
 вѣлѣме, жѣнѣе, жѣнеѣе ни жѣнѣме,
 шѣл. фѣе чѣне кѣлоаѣе деосевѣреа ачестор

terminații, ca ceea ce pănсе пот еле сь dea ideilor, ші кьт сьнт сьраче de dъncеле челелалте сьрорі; сінгьрі Ромъніі пот ші ші аь лецібіт, ка ла тот дѣнітивъ сь поатъ пъне артикол ші сь а факъ сьвстантѣв. Тоате дѣпрезѣв ачесте дѣсѣшрі пъ ле аре лімба французь, італианъ ші спаніолъ. Ачестеа фак скелетъ лімбѣ; ші скелетъ лімбѣ поастре е mare, е класік. Deaі еі веакьріле, Данці, Тасі, Метастазіі, Алфіері, ші вор ведеа веакьріле че вор фаче дінтръса.

§§

Дѣ партеа ачеста вом ворбі деспре матеріа лімбѣ ромъне ші італиене; ші фіндкъ есте тот ачеса дѣпъ кьт се ва ведеа, ка сь фім консеквенці, вом дѣфѣціна ші пе чеа ромънеаскъ прін дѣсѣшрі матеріа еі, адекъ вом аръта воръеле ротънеці прін літеріле тот челе ромънеці векі але стръмонілор поцрі.

Спре а прегьті ла ачеста пе чітіоріі поцрі, вом аръта алфаветъ ромънеск корьспондътор кь чел слав дін зіоа de астьзі, кь каре се слъжеск Ромъніі de овце.

а в в г д е ж з і к л м н о п р с
 а b v g d e j (d,z) i (c,k) l m n o p r s
 т о х ъ ж ч ш щ ц ц
 t f ch (â,é,ô) i c s sc (t,ç) ge*.)

(Ва зрѣма.)

*) d, s, t кь седіле дѣ типографіа дін Брашов пъ се аолъ, дін каре прічінъ вом фі сіліці а прекьрта артиколъ кь дестъль дьрере ші а пьліка пьмаі зпеле дін тръсъл.

Red.

Domnъле Редактор!*)

Шн ізвѣтор de Ромъніі П. I. дін Ладънаш дѣ Бьнат ть провокъ прін о скрісоаре а фаче кьпоскът прін фойле пьвліче, кьт сь се пьзеаскъ оамениі de воала скьрсоріі, каре акъта domneце дѣ сатъл ачела. Дрепт ачеса ка сь фак дестъл череріі Dъmнеадѣ ші сь фолосеск вѣцілор Ромъніі, іатъ аичеа пе скьрт о дѣдрептаре, каре веці вѣневоі а о тінгьрі кьт маі дѣ гравъ. — Дѣ кьтѣ пентрѣ воала de окі, деспре каре дѣ скріе Дѣзі, пъ пот алта сѣтѣзі, декът кьреценіа, адекъ спълареа окілор маі дес кь апъ кьратъ проаспътъ ші околіреа прічінілор кьшъпътоаре de рьѣ, адекъ фьтъл, прафъл, вестъріле іцці, тьпкьріле пінърате ш. а.

СКЪРСОАРЕА.

Шна дін челе маі дьрероасе воале есте скьрсоареа, зрдінареа кь сѣпце, стрісоаре ла інітъ, вѣнтеръ, дѣсентеріа. Ачеста воалъ domneце маі тьлт кьтре сѣжршгьтл веріі ші тоатпа, се характеризезь прін дьрері тьіетоаре дѣ фоале (стрълсорі) ші зрдінаре, ші се поате de овце маі вѣне фери, декът вѣндека. Ла дѣчепѣт іаръші есте маі зшор de вѣндекат, декът дакъ аь апъкат рьѣл дѣ тот тръпѣл. Скьрсоареа есте дѣ челе маі тьлте дѣтъмплърі ла дѣчепѣт пьмаі зп рьѣ локал, топік, адекъ о воалъ а мацелор гроасе, маі тьрзіѣ дѣсць се дѣтърѣт прін дѣнса тот тръпѣл, ші се паск фрīgьрі, каре de тьлте орі пот лѣа ші іаѣ

*) Пентрѣ грътѣдіреа матеріилор de тінгьрііт вам дѣтързіат.

Red.

апроапе; ши деосевіреа лімвіі поастре де чеа ітаііанъ літераръ дін зіоа де астьзі пѣ есте алта, декът къ а поастръ а рѣмас дн стареа чеа дінтѣіх пе кът а пѣтѣт съ о џіе зп пород прігоніт де соартъ ши днтѣмплѣрї, ши чеа ітаііанъ ісвітѣ пѣпъ ла о време де тѣлтеле пѣтѣлірї а ле варбарілор, а днчепѣт де атѣтеа веакѣрї днкоачї а се кълтїва прїп авторї ши поезїї сѣї. Ачешї скрііторї зпѣл іа дат провінціалїстеле сале, алтѣл, латїністеле, пѣстрате дн діалектѣл сѣѣ, ши тодї днпрезпъ с'аѣ сіліт а о фаче ачееа че есте дн зіоа де астьзі, лімба поезїеї, лімба тѣзїчїї, лімба Тасїлор, Метастазїлор, шчл.

De ne vom сѣї пѣпъ ла Dante, vedem тѣлџїме де зїчерї дн лімба са, сѣѣ а веакѣлї сѣѣ, днтокмаї ромѣнешїї, прекѣт loco, foco, ото, шчл. дн лок de fuoco, fuoco, uomo дін зіоа де астьзі. De се ва прїмѣла чїнева дн Італіа, ва азї тѣлџїме де пороаде пропѣндїкѣт кѣрат ромѣнешїе тоате зїчерїле че аѣ дн сіне пе и, пе кѣре авторї ітаііанї, ка сѣї ши апропїе лімба де чеа класїкѣ а Італіеї, л'аѣ скїтѣват дн о, спре пїлѣ зїчерїле: nome, fronte, monte, ponte, moŕige, сѣнт пороаде дн Італіа че ле пропѣндѣ ка пої nume, frunte, munte, punte, murige (vezї ши Dїксіонарѣл ітаііан). Пропѣндїа лѣї и, есте фоарте веке, ши пѣ о пѣтем сокотї ка о префачере а днтѣмплѣрїлор че аѣ трекут престе Ромѣніа. *)

*) Днсѣнїї дн лімба ладїзлї vedem адесеа префѣкѣндѣсе о дн и; адекъ vedem къ чеа че породѣл фѣчеа дн де оѣде, літерадїї Італіеї векї о фѣчеа дн парте, ка сѣ фѣгѣ д

De ne vom сѣї дн анї чѣї маї депѣртадї, vedem лімба франдезѣ сѣѣ галїкъ къ ши дн констрѣкѣїе ши дн ортографїе ши дн пропѣндїа літерїлор е маї апропїатѣ де чеа ітаііанъ; vedem: teste, nostre шчл. дн лок de tête notre дін зіоа де астьзі. Галїї дар п'аѣ зпнат алта декът сѣї ши фѣкѣ о лімѣвѣ днѣл а domni-тоарелор лор Романї, кѣре се vede къ се пропѣндїа фїреше дн деосевїте кїтѣрї днпѣ деосевїтеле провінцїї. Че діа лект аѣ імітат Галїї? спѣе чїне се ва фї окѣпат деспре ачѣста; пої днсѣ vedem къ прїптрѣ днтѣмпнї не івоїм къ дѣлнїї асѣпра пропѣндїадїеї лѣї и, j ши о. Дн тѣлте локѣрї пої пе а латїн дн пропѣндѣт аї, прекѣт ante, ainte, fama, faima, rane, raine, cane, caine, шчл. дн тѣлте локѣрї іарѣ галїї іа пропѣндѣ асемеѣа аї, прекѣт, amare, aimer, clarus, clair, Paris, pair, шчл.

Пе j, пе кѣре Італіенїї, Молдавїї ши Ромѣнїї дін Македонїа л'аѣ трансформат сѣѣ дн пропѣндѣ ка ge, (ц) Французїї ши вої Мѣнтенїї, Шнѣргренїї ши тоате кѣр-

monotonїе. Ачѣастѣ скїтѣваре а лѣї о дн и, ши віче-верса, о vedem ши маї веке ла грѣчї: Іонїї зїчеа ρόνος γόνος дн лок de ρόνος γόνος ши алтеле. Се шїе къ Троїенїї, ера зп аместек де грѣчї дорї, ши Італіа де аміаза зї се зїчеа Грѣчїа mare, unde лѣкзїа пороаде Іоне. Аша дар Троїенїї къ Енеас аѣ венїт дн Італіа къ лімба лор, кѣре с'а фѣкѣт зпа къ лімба локзлїї, че фѣчеа пе о, и, ши поплѣл ітаііан пѣпъ дн зіоа де астьзі днпрезпъ къ Італіанїї сѣѣ Романїї дін Dacia (пої) пѣстрѣт пропѣндїа веке а тошїлор поџрї челор маї векї, пе карїї літерадїї ладїзлїї ши аї Італіеї модерне аѣ префѣкѣтѣ поаге пентрѣ езонїа сѣѣ ка сѣ фѣкѣ о лімѣвѣ атїкѣ а Італіеї.

цїле вісерічещї дїл пропѣцѣм тот дїл-трѣн кїп, ка не ж чел слав.

Пе о латїн, французїї шї пої маї dec дїл пропѣцѣм ка и, morire, morire, mourir, potere, putere, pouvoir, volere, vouloir шчл. Аша дар се vede кѣ дака сѣнт пороаде дїл Italia че пропѣцѣ не о ка и; дака Галїї дїл пропѣцѣ дїл мѣлте локѣрї асфел; дакѣ пої Ромѣнїї дїл пропѣцѣм асфел; фїица лѣї нѣ есте зп ефект ал дїлѣмплѣрїлор Дачїей, чї шї аре дїлчепѣтѣл дїлсшї дїл сїнѣл Italiaей, шї поате дїлсшї маї департе, дѣпѣ кѣм с'а а рѣтат дїл пота де сѣс. Шї іар дака дїл vedem астѣзї дїл кѣрцїле авторїлор Italiaей, есте кѣ еї аѣ врѣт сѣшї апропїе лїмба де діалектѣл чел кѣлїват ал Ладїѣлї векїѣ; есте дїлтокмаї дѣпѣ кѣм аѣ черкат сѣл ваце дїл лїмба поастрѣ рѣпосадїї Торговїчї, Маїор шї алцїї, карї кѣпоскѣсерѣ фоарте віне дрѣмѣл че аѣ фост лѣват авторїї italiaей.

Сѣвстантївї іар чеї ромѣнецїї кѣ фак дїл нѣмінатїв ка дїл авлатївѣл латїн, ачеа-ста нѣ есте о префачере а времїї; кѣ зї-чем пої: Joe, Vineri, Bonitate, дїл лок де Jupiter, Venus, Bonitas, ачеаста мї се на-ре кѣ есте маї векїѣ декѣт діалектѣл ла-дїѣлѣ, ал кѣрѣїа авторїї п'аѣ фѣкѣт алта декѣт сѣ се іа дѣпѣ лїмба кѣлїватѣ а Гречїей, пе каре аѣ традѣс'о ad litteram, дѣнд матерїей italiaейе формѣ греческѣ літерарѣ. De vnde оаре віне ачест дїл-тѣмпїн, ка лїмба греческѣ попѣларѣ сѣ факѣ номїнатївеле перїтосїмаїлор дїл то-кмаї ка акѣзатївѣл плѣрар, че аре о асе-тѣнаре кѣ џепетївѣл, че аре о асетѣна-ре кѣ авлатївѣл? Тоатѣ Гречїа де мїї де апї пропѣцѣт, *ὁ πύθαγας, ὁ ἀρχοντας, ὁ χόραξ;*

шчл. дїл лок де *ὁ πύθαγας, ὁ ἀρχων, ὁ χόραξ;* шї іар тоатѣ Гречїа пропѣцѣт *αἱ μούσαι, αἱ θεαίς, αἱ δόξαι* дїл лок де *αἱ μούσαι, αἱ θεαί αἱ δόξαι*, саѣ маї віне дїл тоатѣ Гречїа, ас-фел аѣ кѣлїват авторїї лїмба понорѣлї, скѣртѣнд нѣмінатївѣл, сѣв каре се дїлфѣ-цїназѣ отѣлї тоате обжетеле, шї лѣн-цїнд челелалте казе ка сѣ арате дїлѣмп-плѣрїле саѣ кѣ авѣвѣрат казеле че се пот дїлѣмпла фїицелор, лѣсѣнд рѣдѣ-чїна зїчерїї ка репрезентацїе саѣ ікоапѣ а ідеїї, шї терминацїа ка дїлѣмпларе че поате авеа. Асфел фаче лоцїка кѣнд іа дїл черчетаре орї че лѣкѣрѣ, асфел фаче арта, кѣнд іа дїл шѣлѣ матерїа, асфел аѣ фѣкѣт авторїї, кѣнд аѣ лѣват а кѣлїва о лїмбѣ: аѣ пѣс тоате элементеле еї ла локѣл лор, аѣ скѣртат, аѣ адѣогат, аѣ дїл-дѣлчїт, аѣ аспрїт, шї пентрѣ фїе че шї аѣ дат кѣвѣлїтѣл, с'аѣ сѣпѣс дїлтречїї шї сѣ-пѣтоасеї жѣдїкѣдї. А зїче дар нѣмінатївѣл ка авлатївѣл, конвенцїонал, нѣ есте іарѣ о префачере а дїлѣмплѣрїлор Дачїей, чї о традицїе дїл татѣ дїл фїїѣ фоарте веке, дїлкѣт поате чїнева зїче кѣ: *bonitas* есте формат дїл *bonita-te*, лѣзѣндѣсе рѣдѣчїна *bonita*, ка сѣ дїлсѣмнезе ідеїа, шї деспѣр-цїндѣсе терминацїа *te*, ка сѣ арате казѣл. Номїнатївѣл, нѣмаї ка релатїв кѣтре че-лелалте казѣрї, се поате нѣнї каз, кѣчї дїл фїреа лѣї нѣ е казѣ, е ікоана ідеїї, кѣм се дїлфѣцїназѣ еа дїлѣнїшї датѣ, шї де ачї дїлнїнте дїлчепе а кѣдеа дїл деосевїте реладїї шї дїлѣмплѣрї. Аша дар скрїпторїї латїнї ка сѣ факѣ о лїмбѣ регѣлатѣ, каре сѣ поате мерѣе де шѣлѣ кѣ лїмба Гречїлор кѣлїватѣ, п'аѣ фѣкѣт алта декѣт а траде рѣдѣчїна дїл зїчерїле сѣвстантїве але породѣлїї, шї а о нѣнї

